

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3288/2020
27.01.2022. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Марине Милановић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиоца „Credit Agricole“ банка Србија а.д. Нови Сад, коју заступа Марија Здејлар, адвокат из ..., против туженог АА из ..., кога заступа Жељко Љубанић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 5254/19 од 05.02.2020. године, у седници већа одржаној дана 27.01.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 5254/19 од 05.02.2020. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Јагодини П 27/16 од 23.09.2016. године, исправљеном решењем истог суда од 20.10.2016. године укинута је решење о извршењу Основног суда у Јагодини ИИ 18/2013 од 27.05.2013. године у делу којим је одређено извршење. Обавезан је тужени да исплати тужиоцу дуг на основу менице .. у износу од 142.119.926,00 динара са законском затезном каматом на наведени износ почев од 06.08.2014. године, као дана вештачења, до исплате и обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 1.136.500,05 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 5254/19 од 05.02.2020. године укинута је наведена првостепена пресуда у ставу другом и трећем изреке и платни налог садржан у решењу о извршењу Основног суда у Јагодини делимично одржан на снази за износ од 47.533.158,1 динар са законском затезном каматом почев од 06.08.2014. године као дана вештачења па до исплате, док се у преосталом делу до траженог износа од 142.119.925,73 динара са законском затезном каматом почев од 03.04.2013. године укида. Истом пресудом обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати 336.200,58 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену благовремено је изјавио ревизију тужени, због погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку и налази да ревизија туженог није основана.

У спроведеном поступку нема битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд у поступку по ревизији води рачуна по службеној дужности.

Решењем Основног суда у Јагодини Ии 18/2013 од 27.05.2013. године одређено је извршење на основу веродостојне исправе – менице серије .. доспеле на наплату 02.04.2013. године, ради наплате новчаног потраживања извршног повериоца „Credit Agricole“ банка Србије, ад Нови Сад од 165.291.294,12 динара. Решењем извршног суда Ии 17/2013 од 27.06.2013. године, по изјављеном приговору извршног дужника АА решење о извршењу од 27.05.2013. године је стављено ван снаге у делу којим је одређено извршење, укинуте су спроведене радње и одлучено да ће се поступак настави као поводом приговора против платног налога пред истим судом. Основни суд у Јагодини се решењем од 28.04.2015. године огласио стварно ненадлежним и списе по правноснажности доставио Вишем суду у Јагодини.

Према чињеничном стању, утврђеном на расправи пред другостепеним судом, уговором о издавању гаранције од 22.12.2004. године „Meridian banka“ а.д. Нови Сад је као гарант са Привредним друштвом „Маг-промет“ д.о.о. Параћин, као дужником закључила уговор у складу са којим је издата гаранција на износ од 64.346.000,00 динара, којим је банка у својству гаранта јемчила Министарству трговине, туризма и услуга Републичкој дирекцији за робне резерве, као кориснику гаранције да ће платити до наведеног износа уколико главни дужник (ПД „Маг-промет“ д.о.о.) не испуни своју обавезу према кориснику гаранције из основног посла. Према члану 5. уговора о издавању гаранције извршни дужник АА, као трећи јемац-платец је на име обезбеђења уредног измирења обавеза по основу уговора о издавању гаранције предао „Meridian banci“ инструмент обезбеђења – пет меница између осталог и меницу серије .. од 22.12.2004. године. Истим уговором у члану 7. предвиђено је да је дужник сагласан да се све његове обавезе по овом уговору сматрају доспелим на основу чега гарант има право на тренутну наплату од дужника 100% вредности дате гаранције по овом уговору са свим накнадама и трошковима из овог уговора у ситуацијама одређеним у овом члану, поред осталог ако корисник протестује и наплати од гаранта гаранцију из овог уговора, без обзира на разлоге који су довели до тога. Истим чланом у ставу 2. је предвиђено да у случају да дође до те ситуације дужник и јемци-платци су сагласни и овлашћују гаранта да искористи и активира све положене инструменте обезбеђења уредног извршења обавезе из овог уговора дужника и јемаца платца из члана 5. уговора. Рок важења гаранције је одређен за 22.01.2006. године, а тужени АА је као јемац-платец потписао уговор. Према документацији Агенције за привредне регистре у Београду услед промене пословног имена и седишта „Meridian banke“ а.д. Нови Сад, постоји идентитет са тужиоцем. У оквиру рока важења гаранције Република Србија је као корисник гаранције захтевала од банке, гаранта, наплату потраживања а како износ одређен гаранцијом није исплаћен, наплата је остварена у парници протв „Meridian banke“ а.д. Нови Сад, која је пресудом Вишег трговинског суда обавезана да исплати

износ од 64.346.000,00 динара са законском затезном каматом од 16.03.2006. године и трошковима поступка од 329.500,00 динара. У извршном поступку, у поступку принудне наплате са рачуна банке је дана 30.03.2010. године скинуто 41.686.994,45 динара, дана 07.05.2010. године 71.591.216,38 динара и 391.600,97 динара, према изводима од 30.03.2010. године и 07.05.2010. године. Уговором о наменском депозиту закљученим 22.12.2004. године између „Meridian banke“ а.д. Нови Сад и туженог АА као депонента, тужени је депоновао своја средства у износу од 4.500 евра у наменски депозит код наведене банке на рок који је 7 дана дужи од исплате свих обавеза по уговору о гаранцији. Према члану 5. уплаћени износ представља наменски депозит, односно гаранцијски депозит за уредно измирење свих обавеза по уговору о издавању гаранције од 22.12.2004. године. Како је Република Србија од банке принудним путем наплатила потраживање из пословног односа РС и предузећа „Маг-промет“ д.о.о. 31.05.2010. године, банка је искорисила наменски депозит за измирења дела обавезе дужника према гаранту. Спроведеним вештачењем је утврђено да укупно потраживање тужиоца по уговору о гаранцији износи на име главног дуга 113.669.811,80 динара, уплата 16.812.841,90 динара, камата 45.262.955,83 динара и да је салдо 142.119.925,73 динара.

На утврђено чињенично стање побијаном одлуком је правилно примењено материјално право и то одредбе члана 3, 27, 37, 52. став 1. и 2. и 78. став 1. Закона о меници делимичним усвајањем тужбеног захтева. Наводи ревизије о погрешној примени материјалног права нису основани.

Банкарском гаранцијом се према члану 1083. Закона о облигационим односима, банка обавезује према примаоцу гаранције (кориснику) да ће му за случај да му треће лице не испуни обавезу о доспелости измирити обавезу ако буду испуњени услови наведени у гаранцији.

У овом случају 2004. године тужилац је послујући у то време под називом „Meridian banka“ а.д. закључио уговор о издавању гаранције до износа од 64.346.000,00 динара, гарантујући за новчане обавезе Д.О.О. „Маг-промет“ према Републици Србији, Министарству трговине, туризма и услуга, Републичкој дирекцији за робне резерве, као кориснику гаранције. Поред осталих средстава обезбеђења тужени је потписао наведени уговор о гаранцији као јемац-платац и сагласно уговору издао меницу на којој је заснована ова парница. Меница је издата као трасирана по сопственој наредби и акцептирана изјавом туженог „признајем“. Чланом 7. став 2. уговора је изричито прописано да банка гарант (тужилац) има право на тренутну наплату од дужника 100% вредности дате гаранције са свим накнадама и трошковима ако дужник не изврши било коју обавезу из уговора у року дужем од 7 дана од уговореног рока, а јемци-платци су се сагласили и овластили банку гаранта да искористи активира све положене инструменте обезбеђења уредног извршења обавезе из уговора, а тиме и спорну меницу. Супротно наводима ревизије, цитиране одредбе члана 7. став 2. уговора имају правни значај меничног овлашћења, како је већ и оцењено претходним решењем Врховног касационог суда Рев 437/2018 од 06.03.2019. године у овој парници. Побијаном пресудом је правилно оцењен неоснованим приговор застарелости, јер је предлог за извршење на основу веродостојне исправе – менице поднет према туженоме као акцептанту дана 23.05.2013. године у благовременом року од 3 године од доспелости сходно члану 78. став 1. Закона о меници.

Ревизијом се неосновано понављају наводи туженог да је спорна меница потписана као покриће за наменски депозит од 4.500 евра, што је у супротности са садржином уговора о депозиту и уговора о издавању гаранције, а разлоге које је на ову околност навео другостепени суд, као правилне и на закону засноване прихвата и овај суд у целости. Са изнетих разлога, правилно је побијаном одлуком обавезан тужени на исплату дуга у висини плаћеног гарантованог износа по уговору о издавању гаранције, умањеног за примљене исплате у висини утврђеној вештачењем (без тражених износа насталих неблагоприятном исплатом банке кориснику гаранције).

Како се ни осталим ревизијским наводима не доводи у сумњу правилност и законитости побијане пресуде, одлучено је као у изреци одлуке у ставу првом на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку. Предлог тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију одбијен је као неоснован, на основу члана 154. став 1. истог закона.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**